

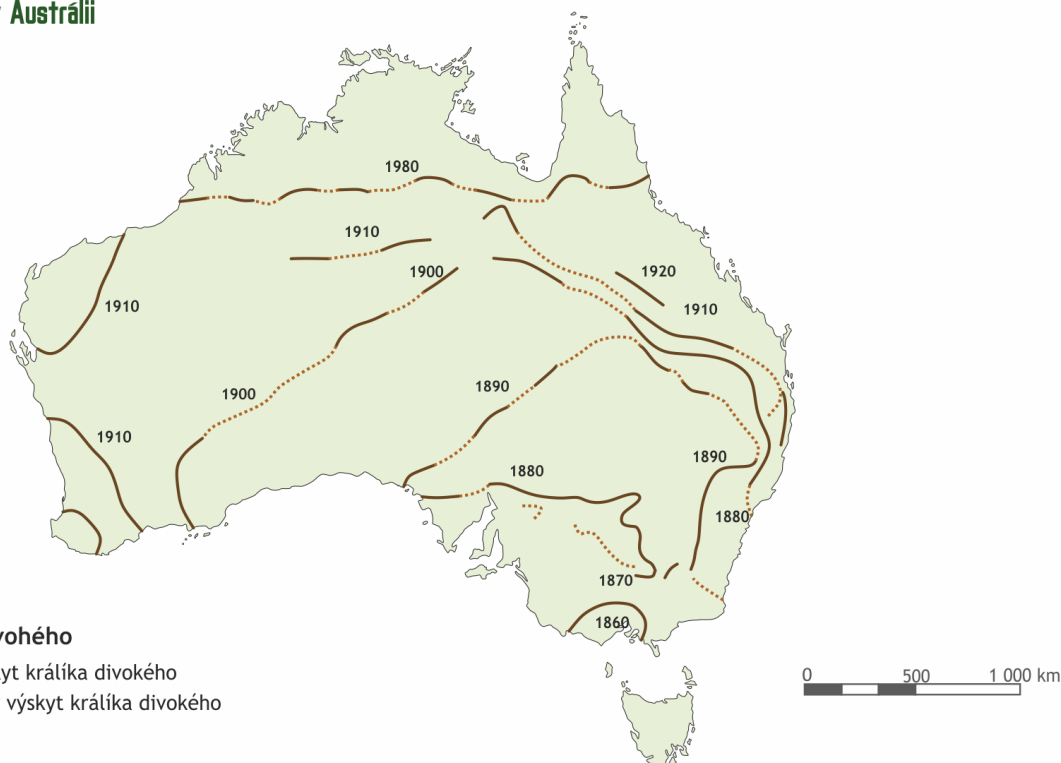

Diskutujte: Znáte v naší přírodě nějaké nepůvodní druhy rostlin nebo živočichů? Čím může být jejich šíření v české krajině nebezpečné pro naše původní druhy? Jakou roli mohou v jejich šíření hrát strava, nemoci, nebo přirození nepřátelé?

Pokud bychom se v Austrálii zeptali první zmíněnou otázku, na odpověď bychom nejspíš dlouho nečekali. Tamní ekologická katastrofa se jmenuje králík divoký. Ten se z Evropy dostal do Austrálie již s prvními kolonisty na sklonku 18. století. Skutečný problém však svůj počátek má v roce 1859, kdy si Thomas Austin z Geelongu na jihu Victorie nechal ze „starého kontinentu“ přivést 24 králíků. Ty vypustil na svém pozemku. Jako vášnivý lovec je chtěl nechat rozmnožit, aby se mu nestýskalo po své zálibě z dob, kdy žil v Anglii. O tom, že mu jeho plán vyšel, svědčí zpráva z dobového tisku. Podle ní o pouhých sedm let později bylo na jeho pozemcích zastřeleno 14 253 králíků. Pro jejich nekontrolované šíření kontinentem se brzy ujal pojem „grey blanket“, neboli šedá deka.

Šíření králíka divokého v Austrálii

Výskyt králíka divokého

- potvrzený výskyt králíka divokého
- předpokládaný výskyt králíka divokého

Úkol 1: Do mapy podle atlasu překreslete hranice australských států a teritorií. Jak dlouho trvalo králíkům, než se od pana Austina z Victorie dostali do Queenslandu a do Západní Austrálie?

Úkol 2: Králíci jsou v Austrálii považováni za hlavní škůdce v oblasti životního prostředí i zemědělství. Přečtěte si pečlivě následující informace. Každá z uvedených osob si na králíka udělala názor na základě vlastní zkušenosti s nimi. Popište, jaké pocity králíci vzbuzují u každé z nich.

Zemědělec

Králíci požírají mé plodiny a vyhrabávají nory na polích a pastvinách. Spásají trávu ve výběžích a nezbyvá dost pro mé ovce a krávy. Nejraděj bych je vystřílel do posledního.

Výrobce Akubra klobouků

Na 40 000 klobouků, které za rok vyrobíme, spotřebujeme 360 000 králíčích kůží. Celý svět viděl naše klobouky, když je nosili australští sportovci při olympijských hrách v roce 2000. Pokud bychom neměli králíky, nemohli bychom naše slavné klobouky vyrábět. Naši zaměstnanci by byli bez práce.

Správce národního parku

Králíci poráží původní druhy zvířat v souboji o jídlo a útočiště. Devastují původní druhy rostlin. V chráněných oblastech narušují křehké prostředí mimo jiné tím, že spásají ohrožené rostliny. Králíci do národních parků nepatří.

Myslivec

Vydělávám na lovu divokých králíků a prodeji masa do restaurací. Divoké králíčí maso může být dokonce vyvezeno do zahraničí jako vyhledávaná pochoutka. Nebýt králíků, které lovím, byl bych bez práce.

Kuchař

Králíčí maso je levnou alternativou k jehněčímu. Kvůli mé zlatou stuhou oceněné specialitě, králíkovi v těstíčku, je moje restaurace vyhledávanou atrakcí i lidmi zdaleka. Prosím, nechte jich v přírodě tolik, aby mi je myslivci mohli i nadále dodávat.

Dítě

Mám rád svého králíka. Je roztomilý a mazlivý. A velikonoční zajíček mi vždycky přinese sladkosti a čokoládu.

Domorodý stařešina v odlehlé komunitě

Králíci nám šetří peníze. Jíme králíčí maso místo kupování drahého jehněčího nebo hovězího. V obdobích sucha jsou králíci vítaným zdrojem čerstvé potravy. Naše komunita může také vydělat nějaké peníze tím, že prodává králíčí kůže turistům.

Zahradnice

Králíci spásají zeleninu, takže moje úroda je menší a na trhu tak prodám méně, než bych mohla. Musela jsem vynaložit nemálo peněz na vybudování plotů kolem záhonů, které by odolali králíkům. Králíky nemám ráda, protože mě stojí hodně peněz.

Vědec

Králíci jsou centrem mého výzkumu. Jsem zaměstnán vládou, abych našel způsob, jak zbavit Austrálii králíků.

Úkol 3: Důsledky rozšíření králíka divokého jako nepůvodního invazivního druhu jsou dvojí - ekologické a ekonomické. Zkuste zmíněné důsledky s těmito dvěma kategoriemi spojit.

Úkol 4: Přečtěte si článek, který pojednává o české přírodě. Jak popsany problém souvisí s rozšířením králíků v Austrálii?

Tisíce nepůvodních druhů

Šíření nepůvodních druhů v Evropě není nic výjimečného. Ministerstvo životního prostředí ČR odhaduje, že na evropském kontinentu se v současné době vyskytuje asi 12 000 druhů, které nejsou původní. Z toho deset až patnáct procent patří k invazivním druhům, které ohrožují evropskou přírodu.

Čím jsou vlastně nepůvodní druhy škodlivé? „Řada druhů najde v Evropě nečekané možnosti šíření. Nemají tu přirozené nepřátele, vytlačují naše původní druhy nebo přenášejí nemoci, vůči kterým jsou samy rezistentní, ale evropské druhy v jejich důsledku vymírají,“ řekl ředitel Odboru druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků Ministerstva životního prostředí Jan Šíma. Takovéto nebezpečí představují například nepůvodní druhy raků, které se dostaly do našich vod. „Raci signální, pruhovaní a další druhy původem z Ameriky, kteří se dostali do českých toků z akvarijních chovů, jsou přenašeči takzvaného raciho moru. Sami jsou vůči tomuto onemocnění imunní. Pro naše druhy raků (potoční, kamenáč a bahenní - pozn. aut.) však představuje tato choroba naprostou zkázu. Tam, kde se raci mor rozšíří, naši raci zcela vyhynou,“ vysvětlil Pavel Křížek, ředitel organizace Ochrana fauny České republiky.

Zdroj dat: <http://stredocech.cz/nepuvodni-druhy-ohrozuj-prirodu/>

Úkol 5: Které aspekty pomáhají nepůvodním druhům v konkurenci s druhy původními? Které v článku zmíněné možnosti nekontrolovatelného šíření pomohly i králíku divokému v Austrálii?